

Toelichting van SDG's waaraan De Wakkere Akker bijdraagt

Dat De Wakkere Akker honger verminderd is evident. Toch zijn een aantal aspecten belangrijk om toe te lichten.

Ten eerste verbetert onze manier van landbouw de voedselzekerheid:

- Enerzijds doordat er veel minder afhankelijkheden zijn van technologie en externe grondstoffen. Dit verminderd problemen bij geopolitieke situaties (zoals bijvoorbeeld momenteel gaande is met de oorlog in Oekraïne waardoor veevoer en kunstmeststoffen duurder geworden zijn). Dit komt heel sterk naar buiten in onze teelten volgens het principe van microlandbouw.
- Tevens is door de verminderde afhankelijkheid deze landbouw robuuster tegen prijsschommelingen op de markt.
- Tot slot is er een verbeterde weerbaarheid tegen het veranderende klimaat door ingebouwde buffers in het systeem.

Doordat de focus is om de bodemvruchtbaarheid te behouden en zo mogelijk te verbeteren, tezamen met een verhoging van de biodiversiteit, blijft de landbouwgrond en het ecosysteem naar toekomstige generaties gegarandeerd van vruchtbaarheid.

Het kleinschalige aspect tezamen met de intensieve bewerkingen zorgen ervoor dat kleine (landbouw)percelen opgewaardeerd worden en sterk kunnen verhogen in productiviteit. Door de microlandbouw, krijgt dit nog een extra dynamiek. Er wordt daarbij op heel kleine schaal geteeld met een maximum aan opbrengst. Dat laatste is vooral in de Vlaamse context een meerwaarde wegens de sterke verstedelijking, het sterk versnipperde ruimtelijke ordening en hoge prijzen van landbouwgronden. Daardoor kunnen meer gronden aangesproken worden om op een rendabele manier eten te voorzien.

Door de diversiteit van het systeem, draagt dit project ook bij aan het koesteren en mogelijks vergroten van de (genetische) diversiteit van voedselgewassen. Dit door een grote diversiteit aan gewassen maar in een later stadium mogelijks gewassen te veredelen die eigen zijn aan de grond. Een grotere genetische diversiteit is belangrijk om de voedselzekerheid te verbeteren en dus kans op honger te verminderen.

Het streven binnen om verder te gaan dan het biologische lastenboek, geeft nog gezondere en natuurlijke voeding. Dit heeft vanzelfsprekend een positieve impact op de consument van deze voeding (zie bijvoorbeeld de studie van Eosta¹). Door de gewassen niet te forceren, kunnen ze helemaal op smaak komen. Het vermijden van pesticiden en andere gifstoffen, zowel chemische als biologische, garandeert dat er geen residu's hiervan in de voeding gebracht worden.

De uitstraling van het veld zal ook schoonheid geven. Dit is een veel terugkomende opmerking van mensen over De Wakkere Akker zoals die nu is. Door de combinatieteelten en nog grotere biodiversiteit zoals beoogd bij microlandbouw zal dit enkel versterken zoals we al merkten bij een beperkt experiment dat hierrond opgezet was.

Aankomen bij De Wakkere Akker geeft voor mensen een rustpunt in het hectische bestaan. Het is een drijfveer om dit ook te delen met de maatschappij door bijvoorbeeld verbinding te maken met de omgeving (rustpunt langs fiets- en/of wandelnetwerken, picknickplaats, rondleidingen, ...).

Onze manier van werken heeft ook een positieve bijdrage aan de fysieke gezondheid van de boeren omdat er veel met de hand en in de buitenlucht gewerkt wordt.

1 True Cost Accounting for Food, Farming & Finance.
<https://www.natureandmore.com/files/documenten/tca-fff-report.pdf>

6 CLEAN WATER AND SANITATION

Een belangrijke zorg naar de toekomst is duidelijk een zorg voor water. Hier draagt De Wakkere Akker ook toe bij.

Ten eerste proberen we, zoals zoveel boeren, zo weinig mogelijk water te gebruiken. Het is zo dat er een boorput aanwezig is, maar dit water wordt enkel gebruikt als het echt nodig is, voornamelijk in de tunnels.

Het is de bedoeling om op korte tot middellange termijn een bassin aan te leggen om het gebruik van grondwater zoveel mogelijk te vervangen door opgevangen regenwater.

Al jaren letten we erop om het koolstofgehalte in de bodem hoog te houden, wat de wateropslag in de bodem sterk verbeterd. Hier willen we nog verder in gaan door permanente bodembedekking, gebruik van hakselhout in de paden, ... zodat de meest economische en ecologische manier van wateropslag, namelijk in de bodem, zo optimaal mogelijk gebruikt kan worden.

Dit zal de belasting op het grondwater verminderen en dus meer overlaten waar het nodig is, zoals drinkwater.

Tot slot zorgt onze manier van telen ervoor dat het grondwater niet belast wordt met vervuilende stoffen, meststoffen en andere toevoegingen.

Deze SDG wordt vooral behaald doordat er veel weinig, tot zo goed als geen, fossiele brandstoffen gebruikt worden.

Buiten de evidente zaken zoals minimale gebruik van tractoren en geen gebruik van bestrijdingsmiddelen, is het het doel om zoveel mogelijk circulair te werken binnen het systeem zelf. Hierdoor vallen ook zaken zoals transportkilometers zoveel mogelijk weg.

Ook is het de bedoeling om het zonlicht dat op het perceel valt, ten volle te gebruiken. Zoveel mogelijk planten moeten dit omzetten in voedingstoffen, zowel voor ons (groenten) als voor het systeem (groenbedekking). Hiervoor streven we er continue voor om zo weinig mogelijk grond bloot te laten liggen. Dit kan door het gebruik van combinatieteelten, onderbegroeiing, ...

8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH

Doordat ingezet wordt op korte keten en kleine schaal, is onze manier van werken, en zeker het deel met microlandbouw, perfect geschikt om meer (nieuwe) boeren een betere toekomst te geven. Het is de hoop dat microlandbouw dan ook, naast de bestaande grootschaligere modellen, een duw kan geven aan stadslandbouw waardoor de tewerkstellingsgraad in de landbouw minder achteruit zou gaan.

Door het inzetten op de schoonheid en rust die dit systeem uitstraalt, kan het ook een goed model zijn om in de zorgsector toe te passen.

Tevens kan dit duurzame toerisme promoten als rustpunt op fiets en/of wandelnetwerken.

9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE

De opgedane kennis en noden van microlandbouw kan een vernieuwende impuls geven in de landbouwsector. Er moet nieuwe kennis opgedaan worden in het efficiënt maken verschillende aspecten (combinatieteelten, vaste bedden, permanente bedekking, ...) maar ook in het optimaliseren van synergieën tussen de aspecten onderling en systemen (bv. voedselbos en agroforestry systeem).

Het handmatig werken geeft een stimulans naar nieuwe werktuigen om efficiënter te kunnen werken. Daar zijn in het buitenland al aanzetten toe gegeven (bv. l'Atelier Paysan (FR) of Four Season Farm (USA)) maar deze ontwikkeling staat maar aan het begin van een nieuwe evolutie.

De kleinschaligheid maakt het ook mogelijk om zoveel mogelijk met lokale materialen te werken, het liefst via circulaire systemen. Ook kan de kleinschaligheid nieuwe richtingen openen op het gebied van stadslandbouw.

Tot slot kan dit systeem als stadslandbouw lokale afvalstromen (zoals bv. afval van winkels of restaurants) valoriseren.

Een CSA boerderij is bedoeld om lokale voedselproductie te verhogen. Dit verhoogt eveneens de duurzaamheid van de omgeving op verschillende vlakken.

Duurzaamheid is eveneens een onafhankelijkheid opbouwen ten opzichte van verandering in de maatschappij (bv. prijzen grondstoffen) en ecosystemen (bv. extremer klimaat). Beide worden aangepakt door een verminderde afhankelijkheid van externe input (lagere nood aan staal, mineralen, fossiele brandstoffen en meststoffen) en het inbouwen in het systeem van buffers tegen extreme omstandigheden (bv. verhogen koolstofgehalte bodem, verhoogde bedden tegen wateroverlast, permanente bedekking en bufferstroken tegen watererosie). Dit zal zeker tot uiting komen bij de microlandbouw.

Tevens wordt door de verhoging van de biodiversiteit de natuurlijke erfenis die aan de toekomstige generaties doorgegeven wordt, gewaarborgd.

De gemeenschapsvorming wordt verhoogd door een betere verbinding tussen landbouwer en burger. Dit wordt beoogd door enerzijds in de korte keten te werken en anderzijds door de drempel naar het veld te verlagen. Dit laatste gebeurt door het veld toegankelijk te houden voor iedereen, rondleidingen te geven, infodagen te organiseren,

Belangrijk zijn hierin ook de klasbezoeken die regelmatig doorgaan. Hierdoor leren kinderen op een inspirerende manier waar hun voedsel vandaan komt en welk werk erbij komt kijken.

Binnen de stad kan microlandbouw ingeschakeld worden in een circulair systeem waarbij reststromen (groenteafval, tuinafval, ...) gevaloriseerd en opgewaardeerd kunnen worden.

We hebben een zeer hogere duurzaamheid van landbouwproducten voor ogen. Dit zal zowel de productie als consumptie van landbouwproducten maatschappelijk verantwoordelijker maken.

Hiervoor moeten de natuurlijke rijkdommen zoals plastic, staal, olie, biomassa, ... zo efficiënt mogelijk gebruikt worden. Dat is een constante bezorgdheid van ons. We geloven dat dit nu al in hoge mate bereikt wordt. Met de microlandbouw zetten we hier nog twee stappen verder. Het is zelfs een doel om op zoveel mogelijk aspecten te trachten de gedane schade te herstellen (biodiversiteit, koolstofgehalte bodem, bodemvruchtbaarheid).

Het is duidelijk dat De Wakkere Akker op verschillende vlakken bijdraagt aan het verbeteren van het klimaat:

- verminderen van CO₂ uitstoot met zelfs de hoop dat er een CO₂ put gecreëerd kan worden.
- sterk verminderen van de watervoetafdruk door inbouwen van waterbuffers in het systeem
- sterk verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen zowel via transport, aandrijving van machines als gebruik van meststoffen en pesticiden.

Dit systeem verhoogt de biodiversiteit sterk.

Dit gebeurt enerzijds door de hoeveelheid van verschillende teelten.

Anderzijds wordt de biodiversiteit ook verhoogt door meerdere ecosystemen te introduceren zoals waterpartijen (toekomstige poel), bosachtige systemen (aangeplante heg), dood hout (haksel, takkenrillen), savanneachtige systemen (bestaande kruidenrijk grasland), De synergie tussen al deze systemen op een kleine schaal geeft een sterke verhoging in de biodiversiteit.

Dit is een doel op langere termijn.

Je merkt bij de VN dat dit doel vooral gaat over Noord-Zuid samenwerkingen wat op de lokale schaal die voor ogen staat minder toepasselijk is.

Toch zijn er verschillende partnerschappen die mogelijk zijn.

Ten eerste is deze tussen de boeren onderling binnen het project. Ook met boeren buiten het project is het gewenst om op zijn minst een goede verstandhouding te hebben.

Zoals al vermeld is het ook de bedoeling met lokale ondernemers zoals winkels en horeca samen te werken. Het is ook de bedoeling op termijn uit te zoeken in hoeverre dit ook kan gebeuren binnen de sociale economie zoals bijvoorbeeld Savooi.

Andere mogelijke partnerschappen in de toekomst, zijn onderwijs- en onderzoeksinstituten zoals universiteiten, De Wijnpers of Landwijzer. Van deze laatste twee hebben al verschillende stagiaires gehad. Ook klasbezoeken worden regelmatig verzorgd.